

Hannu Siltala
Järvenpään Vasemmistoliiton
valtuustoryhmä

VALTUUSTOALOITE

Järvenpään kaupunginvaltuusto
16.10.2006

AMMATTITUTKINNOT JA OPPISOPIMUSTOIMINTA EDISTÄMÄÄN PITKÄAIKAIS- JA NUORISOTYÖTTÖMYYDEN VÄHENTÄMISTÄ

Järvenpäässä on korkea työttömyysaste (6,6%). Erytisen huolestuttavaa on nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys. Kumpikaan näistä ei ole selitettävissä huonoilla työmarkkinoilla, kun ottaa huomioon laajan työssäkäyntialueen Keski-Uudellamaalla ja pääkaupunkiseudulla. Töitä olisi, jos työpaikat ja tekijät saataisiin kohtaamaan. Tilannetta ei voi selittää myöskään heikoilla julkisilla kulkuyhteyksillä.

Ongelmat ovat vanhempien pitkäaikaistyöttömien osalta rakenteellisia, terveydellisiä ja psykososiaalisia. On pudottu työmarkkinoilta kuka edellisen laman aikana, kenen terveys on pettänyt kuka mistäkin syystä. Riittävän kauan työttömänä olleen ammatillinen osaaminen ei enää vastaa tämän päivän vaatimuksia. Pitkäaikainen työttömyys johtaa vähitellen näköalattomuuteen ja uskonpuutteeseen omista mahdollisuuksista palata työmarkkinoille. Opitaan elämään ja selviytymään työttömän arjessa.

Korkeana pysyvän nuorisotyöttömyyden syyt ovat lopputulemaa, työttömän arjessa elämistä, lukuun ottamatta toisaalla. Järvenpäättä kutsutaan kulttuurin ja koulujen kaupungiksi. Toisen asteen koulutuksen osalta kaikki näyttäisi olevan kunnossa. Suuri osa ikäluokasta (n.60 %) suorittaa ylioppilastutkinnon ja ammatillisen peruskoulutuksenkin puolella määrät ovat korkeita. Käytännössä vain muutama ikäluokasta jää vaille peruskoulun jälkeistä opiskelupaikkaa. Myös lukion jälkeen valtaosa (n.80 %) jatkaa ammattikorkeakouluissa tai yliopistoissa ja korkeakouluissa.

Mistä sitten voi johtua korkeana pysyvä nuorisotyöttömyys? Syitä on monia. Puhutaan jopa työttömyyden "periytymisestä", mikä liittyy perheisiin, joissa vanhemmat ovat pudonneet pitkäaikaistyöttömyyden näköalattomuuteen. Työttömän elämänhallinnan selviytymismekanismit siirtyvät opittuna sukupolvelta toiselle. Ainakin niihin osiin nuorisotyöttömyyden syistä, jotka johtuvat ammatinvalinnanohjauksen puutteista ja niihin osiin, miten ammattitaito ja -tutkinto hankintaan, voidaan kaupungin ja sen sidosryhmin toimenpitein vaikuttaa.

Oikean itselle sopivan ammattikoulutuspaikan ja sitä kautta tulevan ammatin valinta on monelle peruskoulunsa päättävälle vaikeaa. Osalle nuorista nykyisen koulumuotoisen perustutkinnon suorittamisen sijaan sopisi paremmin käytännönläheinen oppisopimukseen perustuva tutkinnon hankinta. Myös perustutkintoja suorittavia tulisi rohkeasti ohjata jo hyvissä ajoin valmistautumaan perustutkinnon jälkeiseen ammattitutkinnon suorittamiseen ja etsimään oppisopimuskoulutuspaikkoja, jos sopivia työpaikkoja ei ole muuten tarjolla. Tämä kaikki merkitsee tehokkaampaa vuorovaikutusta ja verkostoitumista yleissivistävän ja ammatillisen koulutusalan eri toimijoiden, oppisopimustoimistojen sekä työmarkkinaosapuolten työnantajien ja henkilöstöjärjestöjen välillä.

Pitkäaikaistyöttömyyden hoidon vastuita on siirtynyt valtiolta kunnille. Raha on hyvä kannustin. Tehottomasti hoidetut vastuut maksavat kaupungille. Kääntöpuolena on kuitenkin nähtävissä toimeentulotukikustannusten väheneminen ja parantuneen työllisyyden tuoman verokertymän kasvaminen. Järvenpään kaupunki on tehnyt päätökset työllisyysyksikön perustamisesta. Yksikön toiminta on kuitenkin lähtenyt onnagdellen käyntiin. Kaupungilla ei voi olla aikaa ja varaa kauan selitellä käynnistysongelmia toimitilakysymyksillä.

Esitys

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Järvenpään kaupunki ryhtyy osana pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden vähentämistä **käytännön toimiin ammattitutkintojen ja oppisopimuskoulutuksen edistämiseksi.**

Tässä tarkoituksessa on selvitettävä ja arvioitava:

- **Peruskoulujen ja lukioiden** ammatinvalinnanohjauksen opetussuunnitelmat ja opetuksen käytännön toteutus, antavatko ne riittävästi tietoa ammatillisen perus- ja ammattitutkintojen uravaihtoehdoista sekä oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksista.
- Miten **amatilliset toisen asteen oppilaitokset** ovat sisällyttäneet opetusohjelmiinsa ja oppilashuoltoonsa ammattitutkintojen ja oppisopimuskoulutuksen pariin ohjaamisen.
- Miten on hyödynnetty oppisopimuskoulutuksen mahdollisuudet **pitkäaikaistyöttömien** työmarkkinakelpoisuuden parantamiseksi ja uudelleen työelämään palauttamiseksi.
- Miten voitaisiin parantaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, työvoima- ja oppisopimustoimistojen sekä työnantajien ja henkilöstöjärjestöjen välistä verkostoitumista ja vuorovaikutusta.
- Miten kaupungin eri hallintokuntien yhteistyötä voitaisiin tehostaa osana pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden vähentämistä sekä oppisopimuskoulutuspaikkojen löytämistä kaupungin organisaatiossa

Järvenpään Vasemmistoliiton valtuutetut

Hannu Siltala

Ilkka Järvinen

Salli Kivimäki